

Genesis 3 - Het ongeklede hoofdstuk

Een massabijeenkomst zonder mondkmaskers, een feestje zonder afstand, demonstraties tegen coronamaatregelen... we hebben het allemaal de revue zien passeren. De overtredingen gebeuren dagelijks. Mensen die angst hebben dat het virus in groten getale terugkeert moeten het opnemen tegen zij die het beter willen weten.

Tijd om er een hoofdstuk over overtreding bij te nemen.

Genesis 3: het ongeklede hoofdstuk...

Maar de slang is naakter geweest
dan alle wildleven van het veld,
dat de Ene, God, heeft gemaakt;
hij zegt tot de vrouw:
is het echt zo dat God heeft gezegd
'gij zult niet eten
van al dat geboomte in de hof!'

2 Dan zegt de vrouw tot de slang:
van de vrucht van het geboomte in de hof
mogen wij eten!-

3 maar van de vrucht van de boom
midden in de hof
heeft God gezegd:
van die zult ge niet eten
en hem niet aanraken,-
anders zult ge sterven!

4 Dan zegt de slang tot de vrouw:
sterven?- niet sterven zult ge!-

5 nee, God onderkent
dat
op de dag dat ge van hem eet
uw ogen zullen opengaan;
worden zult ge als goden,
onderkennend goed en kwaad!

6 Dan ziet de vrouw
dat de boom goed is om van te eten,
en dat hij een lust is voor de ogen
en begeerlijk, de boom,
om verstand te krijgen;
dan neemt zij van zijn vrucht en eet;
ze geeft ook aan haar man met haar,
en hij eet.

7 Dan gaan de ogen van hen tweeën open
en onderkennen ze

dat ze ongekleeft zijn, zij;
ze naaien loof van een vijg aaneen
en maken zich gordels.

8 Ze horen
de stem van de ENE, God,
omgaan door de hof,
in de geestesadem van die dag,
en de *-rode-* mens verschuilt zich,
en zijn vrouw ook,
voor het aanschijn van de ENE, God,
te midden van het geboomte van de hof.

9 Dan roept de ENE, God,
tot de *-rode-* mens
en zegt tot hem: waar ben je?

10 En hij zegt:
uw stem heb ik gehoord in de hof,-
en ik werd bevreesd, omdat ik ongekleeft ben,
en verschool mij!

11 En hij zegt:
wie heeft aan jou gemeld
dat je ongekleeft bent, jij?-
heb je van de boom gegeten
waarvan ik je heb geboden
om daar niet van te eten?

12 Dan zegt de *-rode-* mens:
de vrouw die gij hebt gegeven
om met mij te zijn,
zij gaf mij van de boom en toen at ik.

13 Dan zegt de ENE, God, tot de vrouw:
waarom heb je dát gedaan?-
de vrouw zegt:
de slang heeft mij verleid en ik at!

14 Dan zegt de ENE, God, tot de slang:
omdat je dat gedaan hebt,
vervloekt jij, anders dan alle gedierte
en alle wildeven van het veld
zul je op je buik voortgaan
en stof zul je eten,
al de dagen van je leven!-

15 en vijandschap zal ik zetten
tussen jou en de vrouw,
tussen jouw zaad en haar nazaat;
hij zal jou voor het hoofd stoten,
jij zult hem bijten in de hiel.

••

16 Tot de vrouw heeft hij gezegd:
in veelvoud vermeerder ik je pijniging
en je zwangerschap,
in pijn zul je zonen baren;
op je man richt zich je hartstocht

en hij zal je overheersen!

17 Tot *-rode-* Adam heeft hij gezegd:
omdat je hebt gehoord
naar de stem van je vrouw
en at van de boom,
waarover ik je had geboden en gezegd:
'eet van hem níet!'
is nu de *-rode-* grond
om jouwentwil vervloekt;
in pijn zul je van haar eten
al de dagen van je leven;

18 doornen en distels
zal ze voor je laten ontspruiten,-
en eten zul je het gewas van het veld!-

19 met het zweet in je neusgaten
zul je (je) brood eten,
totdat je terugkeert tot de *-rode-* grond,
want uit haar ben je genomen;
ja, stof ben jij
en tot stof keer je terug!

20 De *-rode-* mens
roept als naam voor zijn vrouw uit
'Eva',- *levensbron*,-
want zij is moeder geworden
van al wie leeft.

21 Dan maakt de ENE, God,
voor *-rode-* Adam
en voor zijn vrouw
mantels van huid
en kleedt hen aan.

22 Dan zegt de ENE, God:
ziehier, de *-rode-* mens is geworden
als een van ons
en heeft kennis van goed en kwaad;
welnu, laat hij niet zijn hand uitzenden:
nemen zal hij ook van de boom des levens
en eten zodat hij leeft voor eeuwig!

23 Dan zendt de ENE, God, hem heen
uit de hof van Eden;
om de *-rode-* grond te dienen
waaruit hij is genomen;

24 hij verdrijft de *-rode-* mens,-
en doet ten oosten
van de hof van Eden wonen
de cheroeviem
en het flakkeren van het wentelende zwaard,
ter bewaking van
de weg naar de boom des levens.

Wat een hoofdstuk. Na de pracht van de schepping en het wonder van de man die een vrouw ontmoette in de tuin van Eden, komt het derde hoofdstuk van Genesis als een deur naar het vervolg van de bijbel. Ineens is alles anders. Gedaan met “Hij zag dat het goed was” en de harmonie een eenheid. Het zijn verhalen die in alle toonaarden verhalen over mensen die verboden in de wind slaan.

Het zal u ook al wel overkomen zijn, dat je thuiskwam van een gelegenheid waar veel gepraat werd en je plots dacht: O jee. Ik heb dit en dat verteld. Wat moet die en die daar nu niet van denken. Wat loslippig geweest en een gevoel van schaamte betreedt je ziel. Alsof je jezelf in je hemd hebt gezet...

Net zo speelt Genesis 3 in een situatie van schaamte met woorden zonder kleren. De Naardense bijbel durft in de vertaling van het taalspel zover te gaan dat de slang van alle dieren de meest uitgekledede wordt genoemd (vertaling 2004). Omdat je het verschil tussen naakt en gekleed letterlijk kunt voelen, raakt dit oerverhaal nog steeds aan de kern van ons mens-zijn.

Genesis 3 gaat de geschiedenis door als het hoofdstuk over de zondeval, maar om even correct te zijn: het woord zonde komt daarin niet voor. Wel in hoofdstuk 4. Wellicht heb je eerst kennis van goed en kwaad nodig om te kunnen zondigen – reden waarom we baby's onschuldig noemen.

Zondeval spreekt ons op de dag van vandaag nog weinig aan, maar een verhaal over kleren, over naaktheid, dat zijn thema's die in ons leven wel een rol spelen. Een grote rol zelfs. Hoe verontwaardigd kunnen we zijn als iemands kleren absoluut onaangepast zijn aan de situatie, of als iemand er te naakt bijloopt naar de gangbare normen of wanneer de televisie of de reclame naakt onze huiskamer binnenstapt...

Het gaat dus niet over zonde, maar over naaktheid, een andere naaktheid dan in het hoofdstuk daarvoor. In Genesis 2 schaamden de ongekleden zich niet voor elkaar. Maar dan overtreedt het mensenpaar de enige regel in de tuin van Eden. Zij eten van de boom van kennis van goed en kwaad en vervolgens worden zij zich bewust van hun naakt-zijn. In contact met de overtreding hebben zij iets te verbergen.

- Dat is zo hé, je wilt het zelf niet geweten hebben, als je iets misdaan hebt, laat staan dat anderen het weten.

Wat doet het eerste mensenpaar om de overtreding te bedekken?

Ze maken schorten van vijgenbladeren. Ze voelen zich beschaamd en het is die schaamte die ze gaan bedekken. Je kunt je schaamte wel verbergen, maar de overtreding die blijft natuurlijk staan.

God roept hen. Waar ben je? Ze worden geroepen om te antwoorden – ze worden ter verantwoording geroepen.

Ze verschuilen zich. Ze hebben nog niet door dat dat geen zin heeft, je voor God verschuilen. Ze weten niet dat in de nacht de Geest tot je geweten spreekt, je wakker houdt omdat er iets niet klopt...

Als je een overtreding hebt begaan, kun je ineens God niet meer op diezelfde manier tegemoetgaan als anders... Hij zoekt je. Hij wil met je praten. Hij wil het je horen zeggen...

Ook in Genesis 3 komt uiteindelijk toch de bekentenis. Net zoals in een politieverhoor. Ze verspreken zich. “We zijn bang omdat we naakt zijn...” “Hoezo naakt, Heb je...” “Ja , we hebben.”

Een bekentenis is moeilijk. Daarom wordt ze meestal vergezeld van verzachtende omstandigheden. We willen het graag uitleggen. De eerste mensen verzinnen excuses. De vrouw... De slang ... Hoe typisch menselijk wordt het verhaal aangekleed. Maar er is iets wezenlijks veranderd. Er is iets gebroken. De onschuld is gestorven. Ze kunnen niet meer met God in één ruimte wonen...

Te meer omdat de boom des levens in de tuin staat. Stel je voor, deze gebroken onschuld, het kwaad dat tot in eeuwigheid zou bestaan... Hoe verschrikkelijk zou dat zijn...

En HIER krijgen we de blauwdruk van waar het in de bijbel om gaat.

De mens die voor goed én kwaad kiest

En God die wil dat de mens in eeuwigheid leeft, dichtbij Hem, niet verborgen, maar in een open relatie. En daarom komt Hij voortdurend tussen in ons mensenleven. Hij probeert ons op allerlei manieren kansen te geven om vrijwillig terug te keren.

Maar de mens moet veel leren. Hij wil in eerste instantie zelf alles oplossen. Helaas, het vijgenblad is nauwelijks genoeg om je schaamte te bedekken. Het is niet houdbaar in de wereld waarin ze zullen moeten leven. Menselijke oplossingen zijn erg ontoereikend, de sporen van het kwaad onuitwisbaar.

Maar er is er Eén die ons allen zoekt. “Waar ben je?”, klinkt het. En na het hele verhaal aanhoord te hebben en gedaan wat moest gedaan, zet Hij zich aan het werk om de mens écht aan te kleden, Hij, de Here God. Ineens wordt Hij weer bij zijn warme naam genoemd.

Hij weet wat de mens nodig heeft. Warmte en bescherming. Daarvoor staat de dierenhuid symbool. –

De uitgekledde slang, de naakte mens... het rijtje wordt aangevuld met een dier dat van zijn huid wordt ontdaan. Een dier wordt opgeofferd om de mens te kleden. Het dier is een voorafschaduw van de naakte man aan het kruis. Voor zij die het willen aanvaarden, Galaten 3:27: *U hebt zich met Christus omkleed.*

De mens die de keuze had om van de boom van kennis te eten... heeft ook de keus om terug te keren naar de bescherming die de Here God hem biedt. Christus als een mantel om je heen – een mantel tegen de kou – zoals psalm 147 zegt: de Heer laat het sneeuwen, Hij zendt de rijp naar beneden, Hij laat hagel in brokken naar beneden vallen – wie is tegen zijn kou bestand...

Hij die zich door Hem laat kleden...

Eeuwige God,

U bent heilig en verheven – er is met ons geen vergelijk

Toch geeft U om ons, toch bent U er voor ons, met uw warmte, met uw bescherming. Toch leidt U ons steeds weer op het goede pad.

Heer God,

U bekleedt ons met uw goedheid, met uw trouw.

Geef dat wij voor U openstaan.

Geef dat wij ook van onszelf aan anderen kunnen geven.

Dat wij ook kunnen vergeven, omdat wij ons realiseren hoe wij zelf fouten maken en overtredingen begaan.

Vergeef ons, Heer, zoals wij vergeven wie ons iets heeft aangedaan.

Vergeef ons in de naam van Jezus, Hij die de zonde van ons weg heeft genomen, onze broeder, onze Heer. Amen.